

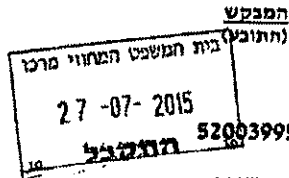
52647/07/15 ת.ז.

**בבית משפט המחוזי
מחוז מרכז**

דיון כהן ת.ז. 27255868
מרחוב שד' הילד 4, רמת גן

המבקש:

באמצעות ב"כ משרד אסף כהן – עורכי דין
מרחוב ויצמן 14, תל אביב 64239
טל: 03-6206318, פקס: 077-3305520

-נגד-

המשיבה:

אלקטרה מוצרי צריכה (1951) בע"מ ח.פ. 52003995
מרחוב קויפמן 2, בית הטקסטיל
תל אביב 68012

המשיבה
(הנתבעת)

בקשה לאישור תובענה כייצוגית

בית המשפט הנכבד מתבקש להורות בזאת כדלקמן:

1. לאשר התובענה מטעם המבקש כתובענה ייצוגית זאת בהתאם לחוק התובענות הייצוגיות התשס"ו-2006.

- מצ"ב כתב התביעה מטעם המבקש מסומן **באות "1"** לבקשה זו.
- מצ"ב תצהירו של המבקש בתמיכה לבקשה זו ומסומן **באות "2"**.

2. להגדיר את הקבוצה המיוצגת באופן הבא או לפי כל הגדרה אחרת בהתאם לשיקול דעתו של בית משפט נכבד זה:

"כלל תושבי מדינת ישראל ממועד כניסתו לתוקף של החוק לטיפול סביבתי בציוד חשמלי ואלקטרוני ובסוללות התשע"ב - 2012 (להלן: "החוק לטיפול סביבתי") ועד למועד אישור תובענה זו כייצוגית".

(להלן: "הקבוצה המיוצגת")

להגדיר תת קבוצה 1 מתוך הקבוצה המיוצגת לפי ההגדרה הבאה:

"כל מי שרכש מאת המשיבה ציוד חשמלי ו/או אלקטרוני המתאים לשימוש ביתי ממועד כניסתו לתוקף של חוק לטיפול סביבתי ו/או מי שרכש מאת המשיבה ציוד כאמור עד למועד אישור תובענה זו כייצוגית והייתה/תהיה ברשותו במועד הדרישה פסולת ציוד חשמלי ואלקטרוני דומה בכמות או במשקל למוצר אותו רכש מאת המשיבה".

(להלן: "תת קבוצה 1")

להגדיר תת קבוצה 2 מתוך הקבוצה המיוצגת לפי ההגדרה הבאה:

"כל מי שרכש מאת המשיבה ציוד חשמלי ו/או אלקטרוני המתאים לשימוש ביתי ממועד כניסתו לתוקף של חוק לטיפול סביבתי ו/או מי שרכש מאת המשיבה ציוד כאמור עד למועד אישור תובענה זו כייצוגית ובעד מינוי פסולת ציוד חשמלי ואלקטרוני שהיה ברשותו והינו דומה בכמות או במשקל למוצר אותו הוא רכש מהמשיבה, שילם/ישלם למשיבה או למי מטעמה ו/או לצד ג' סכום כסף בגין הפינוי, ולרבות אלה אשר נשאו בעלות הפינוי בעצמם".

(להלן: "תת קבוצה 2")

3. על יסוד נימוקי בקשה זו, מתבקש בית המשפט הנכבד להורות למשיבה כדלקמן:

- א. לחייב את המשיבה לקיים את הוראות סעיף 30 (א) לחוק לטיפול סביבתי ובכלל זה להוציא צווי עשה כמפורט בבקשה זו.
- ב. לחייב את המשיבה לקיים את הוראות סעיף 30 (א) כאמור אף ביחס לחברי תת קבוצה המיוצגת 1 וזאת למרות שחלף מועד קיום החוראת בגין הרכישות אשר ביצעו וזאת לאור מחדליה המוכחים של המשיבה ואי קיום הוראות החוק כלפיהם- הכל בהתאם לסעדים המפורטים בבקשה זו.
- ג. לחייב את המשיבה לחשיב לחברי תת קבוצה 2 את כל הכספים אשר נגבו על ידה או על ידי מי מטעמה ו/או את הכספים ו/או העלויות בהן נשאו, בניגוד מוחלט להוראות סעיף 30 (א) לחוק לטיפול סביבתי.
- ד. לחייב את המשיבה לקיים את הוראות סעיף 30 (ג) לחוק לטיפול סביבתי ובכלל זה להוציא צווי עשה כמפורט בבקשה זו.
- ה. להורות למשיבה לפצות את חברי הקבוצה המיוצגת בהתאם לשיקול דעתו של בית משפט נכבד זה.
- ו. ליתן כל סעד אחר לפי שיקול דעתו של בית משפט נכבד זה.
- ז. לחייב את המשיבה בתשלום גמול למבקש, אשר טרח בהגשת תובענה ייצוגית זו וכן שכ"ט בא כוחו בשיעור אשר ימצא לנכון בית משפט נכבד זה בשם לב לתועלת הרבה הן כלפי חברי הקבוצה המיוצגת והן כלפי הציבור כולו בישראל.

ואלה נימוקי הבקשה:

מבוא:

4. עניינו בבקשה לאישור תובענה ייצוגית כבדת משקל ובעלת חשיבות מעין כמותת לשמירה ולחגנה על איכות הסביבה. כפי שיפורט המשיבה מפרת ברגל גסה את חוראותיו המפורשות של החוק לטיפול סביבתי וזאת למרות שהמחוקק אפשר ליצרנים, ליבואנים ולמשווקים כדוגמת המשיבה תקופת התאקלמות ממושכת לצורך היערכות ליישום הוראות החוק (2.5 שנים).
5. כפי שידגם, המשיבה מתעלמת באופן מוחלט מחוראות החוק, נציגיה כלל לא מודעים ולא מכירים את חוראותיו הברורות ואף הביעו פליאה לנוכח ניסיונו של המבקש לגרום למשיבה לקיים חובתה ולקבל ממנו פסולת ציוד כמתחייב בחוק ובתוך כך אף הציגו בפניו מצגי שווא וחטעו אותו.
6. המשיבה (להלן: "אלקטרה") הינה חברה וותיקה ומובילה בישראל בתחום מוצרי החשמל הביתיים, התקשורת והמחשבים ועוסקת בייצור, יבוא, יצוא, הפצה ומתן שירותים למגוון רחב של מוצרי צריכה ביתיים.
- מצ"ב צילומי מסך וכן תדפיסים מאתר האינטרנט של המשיבה אשר כתובתו:
www.electra-consumer.co.il מסומנים באות "ג".
7. כפי שמצוין באתר האינטרנט של המשיבה תחת קטגוריית "אודות", בבעלות אלקטרה שלוש רשתות מובילות המתמחות בשיווק ובמכירת מוצרי חשמל בישראל: שקם אלקטריק, מחסני חשמל וביג סנסור.

■ מצ"ב צילומי מסך וכן תדפיסים מאתר האינטרנט של רשת שקם אלקטריק (להלן: "שקם אלקטריק") אשר כתובתו: www.shekem-electric.co.il מסומנים באות "4".

■ מצ"ב צילומי מסך וכן תדפיסים מאתר האינטרנט של רשת מחסני חשמל (להלן: "מחסני חשמל") אשר כתובתו: www.payngo.co.il מסומנים באות "5".

■ מצ"ב צילומי מסך וכן תדפיסים מאתר האינטרנט של רשת ביג סנסור (להלן: "ביג סנסור") אשר כתובתו: www.sensor.co.il מסומנים באות "6".

כעולה מנספחים 4-6 רשתות המשיבה שקם אלקטריק ומחסני חשמל פוזרות בכל רחבי הארץ וכוללות 75 תנויות (למחסני חשמל 33 סניפים ולשקם אלקטריק 42 סניפים). באשר לרשת ביג סנסור, הרי שזו משווקת ומוכרת מוצריה באמצעות אתר האינטרנט שלה, כאשר האספקה געשית או על ידי משלוח לבית הלקוח או באמצעות איסוף עצמי- על פי בבחירת הלקוח.

8. בהתאם לדו"ח השנתי לשנת 2014 מטעם אלקטרה מוצרי צריכה 1970 בע"מ (חברה ציבורית המוחזקת ב-100% מניות המשיבה), עולה בבירור כי המשיבה מהווה (בין היתר) אחת מרשתות השיווק למוצרי חשמל ואלקטרוניקה לשימוש הביתי הגדולות, אם לא הגדולה ביותר.

כך נכתב בעמוד 29 לדו"ח כי להערכת הקבוצה חלקה בשוק רשתות השיווק השונות הינו 36% וכן חלקה מסך כל מכירות מוצרי צריכה חשמליים בערוצים השונים הינו 18%.

■ מצ"ב העתק הפרק הרלבנטי מדו"ח 2014 מסומן באות "7".

9. בשנת 2012 נחקק בישראל החוק לטיפול סביבתי אשר מטרתו לקבוע הסדרים במטרה לצמצם את כמות הפסולת הנוצרת מציוד חשמלי ואלקטרוני ומסוללות ומצברים, למנוע את הטמנתה ולהקטין את ההשפעות הסביבתיות והבריאותיות השליליות הנובעות מציוד ומפסולת זו.

■ מצ"ב תדפיס החוק לטיפול סביבתי במלואו מסומן באות "8".

בסעיף 73 (א) אשר כותרתו: "תחילה ותקנות ראשונות" נקבע כי:

"בכפוף להוראות סעיפים (ב) ו-(ג), תחילתו של חוק זה ביום כ"ט בטבת התשע"ד (1 בינואר 2014) (להלן-יום התחילה), ובלבד שעד לאותו מועד הותקנו תקנות לפי סעיפים 12 (א) ו-67 (א)(4); לא הותקנו תקנות כאמור עד לאותו מועד ידחה השר, בצו, באישור הוועדה, את יום התחילה בתקופה שלא תעלה על שישה חודשים ככל פעם".

ביום 17.2.14 הותקנו תקנות לטיפול סביבתי בציוד חשמלי ואלקטרוני וחסוללות (יצרן ויבואן בהיקף מוגבל ומשווק בגודל מזער), התשע"ד-2014 אשר כניסתן לתוקף ביום 1.3.14.

לפיכך- מועד כניסתו של חוק לטיפול סביבתי הינו ביום 1.3.14.

10. הסעיפים הרלבנטיים לבקשת אישור זו הינם כאמור בפתח בקשה זו; 30 (א) ו-30 (ג) וזוהי לשונם:

30 (א) משווק המוכר ציוד חשמלי ואלקטרוני המתאים גם לשימוש ביתי, יאפשר לקונה או למי מטעמו למסור לו, במועד הסבירה או במועד האספקה, פסולת ציוד חשמלי ואלקטרוני שמקורה בציוד חשמלי ואלקטרוני דומה, והיא בכמות או במשקל הדומים למוצרו הנמכר, ולא ידרוש ממנו תשלום או תמורה אחרת על כך; בסעיף זה, "ציוד חשמלי ואלקטרוני דומה"- ציוד חשמלי ואלקטרוני מאותה קבוצת סיווג, שנועד לשימוש דומה לציוד הנמכר, בלא תלות בשם היצרן או היבואן של הציוד החשמלי והאלקטרוני או הסימן המסחר המופיע עליו".

30 (ג) משווק יציג במקום עסקו, במקום הנראה לעין ובאותיות ברורות וקריאות, את האפשרות ההחזרה של פסולת ציוד וסוללות מהמגזר הביתי בלא תשלום או תמורה אחרת,

כאמור בסעיף קטן (א), את מיקום אזור ההחזרה של פסולת הציוד והסוללות כאמור, שיהיה בתחומי עסקו של המשווק או בקרבתו, ואת המגבלות על החזרת פסולת ציוד וסוללות לפי הוראות חוק זה; בסעיף זה, "מקום עסקו" של משווק-נקודות מכירה, מרכזים למתן שירות ואתרי אינטרנט של המשווק."

11. כפי שנראה בבקשה, זו המשיבה מפרה הוראות סעיפים אלו במשך כשנה וחצי ממועד כניסת החוק לתוקף (כוכר למשיבה היה פרק זמן של כשנתיים וחצי ממועד בו נחקק החוק ועד לכניסתו לתוקף).

12. לא זו אף זו, מעבר לפרק הזמן הרב ממועד חקיקת החוק ועד לכניסתו לתוקף, הרי שביום 27.2.14 שיגר המשרד להגנת הסביבה מכתב לכל היצרנים והיבואנים בישראל אשר מעדכן על מועד כניסת החוק לטיפול סביבתי לתוקף, ומסביר בתמצות את חובותיהם על פי החוק, את הסנקציות בצד אי קיומו וכן מדגיש את חשיבותו הרבה של החוק למען הגנה על איכות הסביבה.

מכתב דומה נשלח ביום 30.3.14 לכלל המשווקים.

■ מצ"ב העתקי מכתבי החודעת מטעם המשרד להגנה על הסביבה מסומנים **באדום** "9"- "10".

כפי העולה מעמוד האינטרנט של המשיבה (עמוד 3 לנספח "נ3")-זו מתפקדת גם כיצרנית וגם כיבואנית, בנוסף להיותה "משווק" כהגדרתו בחוק, ועל כן ברור כי קיבלה את שני המכתבים המצ"ב כנספחים "נ3"- "10".

חשיבותו הרבה של החוק לטיפול סביבתי

[תמונה מתוך מצגת "מחקרים בנושא פסולת אלקטרונית-ד"ר ורד בלאס מהפקולטה לניהול אוניברסיטת חל אביב]

13. החקיקה מבוססת על דירקטיבה של הפרלמנט האירופי משנת 2003. מזובר בחקיקה מובילה בתחום ההתמודדות עם הבעיה החולקת ומחריפה של זיהום סביבתי הנגרם בגלל טיפול לא מבוקר בפסולת אלקטרונית, חקיקה שנודעת כיום בעולם בשם דירקטיבת WEEE-Waste Electrical and Electronic Equipment. החקיקה באירופה הביאה למצב בו כיום ממוחזרים כ 80% מהפסולת האלקטרונית, כמובן שתרמו להגעה למצב המבורך גם המודעות הגבוהה הקיימת ברוב מדינות אירופה בכל הקשור לאיכות הסביבה והשמירה עליה. בישראל המצב עגום הרבה יותר, על פי נתוני המשרד לאיכות הסביבה 92% מהפסולת האלקטרונית בישראל אינה מגיעה לתהליכי מיחזור סבירים, הפסולת האלקטרונית מהווה בישראל כ 1% מסך הפסולת אך עדיין גורמת ל 70% מהזיהום והרעילות אותה גורמת כלל הפסולת ממשיקי הבית.

14. על פי נתונים שהוצגו על ידי מ.א.י. תאגיד מיחזור אלקטרוניקה לישראל בע"מ, לפני כשנה בישראל כ-120,000 טון פסולת אלקטרונית בשנה וקצב גידול של כ-8 אחוז בשנה!

■ מצייב טבלה המסכמת את חיקף הפסולת האלקטרונית בישראל-נתונים השוואתיים
נספח "11"

15. על ההשלכות הסביבתיות ההרסניות של פסולת בכלל ושל פסולת אלקטרונית בפרט בישראל עמדה ועדת הכלכלה של הכנסת בישיבתה מיום 1.5.12 טרם חקיקת החוק לטיפול סביבתי.

■ מצייב העתק פרוטוקול מס' 835 מישיבת ועדת הכלכלה אשר נערכה כיום שלישי, ט'
באייר התשע"ב (01 במאי 2012), שעה 10:00 מסומן **באות "12"**

16. מדברי מר יורם הורוביץ (סמנכ"ל פסולת-המשרד להגנת הסביבה) בישיבת ועדת הכלכלה- עולה כי פסולת אלקטרונית, על אף ששיעורה קטן יחסית לכלל הפסולת בישראל (85 אלף טון מתוך 6.2 מיליון טון של פסולת) גורמת לנזקים סביבתיים חמורים בשל חיותה בעלת מאפיינים מסייעים, באופן בו היא מחייבת טיפול נפרד. גם האפשרות למחזור אותה יותר גבוהה כי יש לה ערך כלכלי גבוה. (ראו עמוד 4 לפרוטוקול ישיבת ועדת הכלכלה).

17. כל אימת שלא ניתנה הוראה חוקית המחייבת טיפול מפקח בפסולת אלקטרונית, הטיפול בתומרים אלו נעשה ע"י אתרים בלתי חוקיים. מאחר ובפסולת אלקטרונית מצויים חומרים רעילים (כגון: קדיום, כספית ועופרת) –פירוקם בידי גורמים פיראטים אלו מהווה גורם משמעותי לזיהום אויר המסכן את בריאות תושבי מדינת ישראל.

18. בהקשר זה יצוין, כי פירוק פסולת זו נעשה על ידי גורמים בלתי מפקחים במטרה לבדוד מתוך הפסולת מתכות בעלות ערך כספי כגון: זהב, אלומיניום וכיו"ב.

19. על הנוקים הסביבתיים בצד פסולת אלקטרונית אל מול התועלת הכלכלית אשר עתיד לחבוא מחזוריה עמדה הגב' אור גולדפרב –ראש האגף כלכלה במשרד להגנת הסביבה במסגרת דיון וועדת הכנסת (נספח "12").

"אנחנו אומרים את תוספת התועלת למשק בכ-30 מיליון שקל. מדובר בתועלת נקייה. לצד התועלות אנחנו רואים הפחתה של זיהום מים וקרקע ממסולת שמגיעה לקרקע ולפעמים גם למים, הפחתה של גזי חממה וגזים אחרים במקרה שאנחנו מפרקים את המסולת והגזים האלה נמלטים לאוויר, הפחתה של פליטת דיאוקסינים משריפת כבלי נחושת, מפגעים חזותיים והפחתת הטמנה ומיצוי פוטנציאל המיחזור. מתוך 6 התועלות האלו אנחנו אמדנו כלכלית את 3 הראשונות. אני לא אבנס לפרטים של התחשיב, אני רק אגיד שבעיקרון התחשיב מבוסס על חשבון של כמויות שיש לנו לגבי הפסולת האלקטרונית. עלויות חיצוניות לקחנו בעיקר ממחקרים ונתונים שנעשו בעולם. הם קושרים את העלויות האלו לנזקים בריאותיים ואת הנזקים הבריאותיים לכספים. אנחנו יכולים להעריך את זה כלכלית."

הסתכלנו מה על 10 סוגים של מזהמים, ביניהם אבץ, עופרת. לכל מזהם כוח ולכל סוג של פסולת יכולנו להגיד את ההיקף הגורמטיבי, את הגודל הגורמטיבי. קשרנו לו את העלות החיצונית. כך הגענו לאומדנים. התועלת הכללית היא של כ-60 מיליון שקל, שזאת הערכת חסר. התועלת למשק היא הרבה יותר גדולה. אמרתי שלא אמדנו את כל התועלות. לגבי העלות לקחנו את הנתונים מחו"ל מתאגידים קיימים, ממחקרים ועבודות שנעשו בעולם. לקחנו ממוצע של כל הנתונים לגבי הפעלה של תאגידים. הטיפול של תאגיד הוא כ-30 מיליון שקל בממוצע, לכן סך כל התועלת הנקייה תהיה 30 מיליון שקל."

20. ערכה הכלכלי הגבוה של הפסולת האלקטרונית מהווה מצד אחד חיסרון בכך שהוא מעודד עיסוק בפירוק הפסולת בידי גורמים בלתי מקצועיים אך מצד שני מהווה יתרון כאשר נושא המיחזור נעשה תחת הסדרת של הרגולטור ותחת פיקוחה של המדינה.

על מנת לסבר את האוזן, להלן נתונים מהם עולה כמות הזחב אשר ניתן להפיק ממכשירי חשמל ביתיים. נתונים אלו עולים מתוך סיכום יום עיון מטעם אגודת אדם טבע ודין.

"בחישוב בסיס נתוני המכירות, השנה צפויים לצאת משימוש 122,222 מחשבים ניידים שרבים מהם ישארו באחסון בבתי התושבים, 31% (שיעטרם ל 312,222-מחשבים ניידים שנמצאים כבר באחסון ביתי). לשוק זה ערך רב, של מאות מיליוני דולרים לכל אדם בישראל 5.11 טלמונים באחסון בבית, ללא סיתרון. התערכה היא שבישראל ישנם 1.1 מיליון טלמונים ניידים המאוחסנים כך רק הזוג בטלמונים שווה ככל הנראה כ 52-מיליון דולר"

■ מצ"ב סיכום יום עיון כפי שמפורסם באתר אגודת אדם טבע ודין מסומן "131".

21. מעבר לכל מטרותיו הנעלות של החוק לטיפול סביבתי מן הראוי לציין תרומה משמעותית נוספת והיא העסקת אוכלוסייה בעלת צרכים מיוחדים, שכן לפי סעיף 25 לחוק על גוף יחוס מוכר כהגדרתו בחוק לדאוג לייצוג הולם של אנשים עם מוגבלות בקרב עובדיו לשם קיום חובותיו לפי סעיף 9 לחוק שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות התשנ"ח 1998.

22. אלא שכל הגורמים הנוגעים בישום החוק ובכלל זה: וועדת הכלכלה של הכנסת, המשרד להגנת הסביבה, אגודת אדם טבע ודין וכן הגופים האמונים על ישום החוק (כגון תאגיד מ.א.י.) כולם תמימי דעים שעל מנת לעמוד ביעדי החוק יש לאפשר לציבור הרחב לקחת חלק פעיל בישום החוק בדרך הנוחה והנגישה ביותר.

כך נכתב ע"י תאגיד מ.א.י. במצגת אשר נערכה על ידו בנושא "פסולת אלקטרונית המצב העכשווי והעתיד"

"עמ"י מחקרים וממצאים מהעולם, כדי לבצע איסוף אפקטיבי לעמידה ביעדי החוק, יש לאפשר נגישות מרבית לציבור הרחב, שכן על המתרון להתבצע בגישת "על הדרך" במהלך ביצוע מטלה יומיומית אחרת. אופטימיזציה האיסוף הינה ליבת פעילות החברה כחלק ממטרתה לקיים חובות יבואנים ויצרנים עמ"י חוק."

■ מצ"ב המצגת במלואה **נספח 1 14** כפי שפורסמה באתר האינטרנט של אגודת אדם טבע ודין.

23. החוק מטיל אחריות על שלושה גורמים והם: יבואן ציוד חשמלי ואלקטרוני, יצרן ציוד חשמלי ואלקטרוני, וכן משווק כהגדרתו בפרק ההגדרות;

"משווק" – מי שמוכר ציוד וסוללות וכן מי שמספק ציוד וסוללות להפצה לצריכה או לשימוש בישראל, במסגרת עסקו.

הרציונל העומד מאחורי הטלת האחריות על גורמים אלו הינה –הטלת אחריות על מי שלמעשה יוצר את הויהוס, מי שהינו בעל חידע ומי שהינו חפיק את הרווח הכלכלי שיצר חזיהוס. בתוך כך, קיים קשר ישיר בין היקף הייצור/היבוא לשנה אל מול חובת היקף המיחזור (היעד הינו 50% ממשקל הציוד הנמכר עד לשנת 2020).

על חמשיבה חלות כל תוראות החוק בחיותה עונה על שלושת ההגדרות אלא שבקשה זו עוסקת במשיבה בכובעה כמשווק בלבד.

24. כאמור על פי סעיף 30(א) לחוק פנינו פסולת, המשיבה מחויבת לקבל ממי שרוכש ממנה ציוד חשמלי ואלקטרוני, פסולת ציוד חשמלי ואלקטרוני שמקורה בציוד חשמלי ואלקטרוני דומה וזאת ללא כל תשלום.

הגדרת **"ציוד חשמלי אלקטרוני דומה"** בסעיף 30 (א) הינה –**ציוד חשמלי ואלקטרוני מאותה קבוצת סיווג, שנועד לשימוש דומה לציוד הנמכר, בלא תלות בשם היצרן או היבואן של הציוד החשמלי והאלקטרוני או בסימן המסחרי המופיע עליו"**

כמו כן, על פי סעיף 30 (ג) לחוק, המשיבה מחויבת ליידיע את קהל לקוחותיה ולהציג בעסקה "במקום הנראה לעין ובאותיות ברורות וקריאות" את אפשרות ההחזרה של פסולת ציוד אלקטרוני.

תכלית הוראות סעיפים אלו הינה לעודד ולהנגיש לציבור הרחב את הליכי המיחזור המוסדר של פסולת ציוד אלקטרוני ולעמוד במטרות החוק.

25. כפי שמלמדת התנסותו של המבקש, כמו גם העובדות העולות מבדיקות מדוקדקות שערך- המשיבה מפרה את הוראות החוק, אשר אינן משתמעות לשתי פנים, בידיעין ותוך זלזול במטרותיו החשובות של החוק.

בד בבד המשיבה ממשיכה לייצר, לייבא ולשווק לציבור הרחב ציוד חשמלי אשר עתיד לחוות גורם מזוהם וודאי בתוך מספר שנים. כמובן שאין הדעת סובלת מצב שכזה, בוודאי לא ממי שחולשת על חלקו הארי של שוק מוצרי החשמל בארץ.

26. התנהגותה זו של המשיבה אינה עולה בקנה אחד עם הצהרותיה באתר האינטרנט שלה ברובריקת "אלקטרה מוצרי צריכה בקהילה":

"חברה המובילה בתחומה, רואה עצמה אלקטרה מוצרי צריכה אחראית לא רק לעובדיה ולמטרתיה העסקיות, אלא גם למדינה ולקהילה בה היא פועלת. פיתוח קשר חזק ומתמשך עם הקהילה ועם המדינה הוא חלק בלתי נפרד מפעילותה של החברה."

האומנם!....

המשיבה מתהדרת ביוזמות ובתרומות לקהילה (אשר כמובן אין חלילה לזלזל בהן) אך היא איננה מקיימת את חובתה הבסיסית והחוקית להגנה על הסביבה מפני זיהום אשר היא עצמה מייצרת!

הפרק העובדתי:

27. המבקש, מר דותן כהן, בן 41, עוסק בתחום הפיננסיים ומתגורר עם רעייתו ובתם הקטנה בעיר רמת גן (להלן: "דותן").

28. ביום 16.7.15, בשעות אחר הצהריים, הגיע דותן לסניף מחסני חשמל על מנת לרכוש לו ולביתו אוטו טוסטר מסוג "דלונגי" וכן מכשיר מיקרוגל וביקש למסור במעמד הרכישה את מכשיר האובן הישן אשר ברשותו (להלן: "האובן").

29. נציגת המכירות בשם אולנה אשר טיפלה בעסקה, כלל לא הבינה מדוע דותן מעוניין בכלל למסור את המכשיר הישן "אין לנו מה לעשות עם המכשיר הישן", "אתה יכול פשוט לזרוק אותו" כך מסרה.

30. דותן ביצע את התזמנה ושילם עבור המכשירים סכום בסך 1,138 ₪, כמו גם שחזמין שירותי הובלה מהמשיבה בעלות של 95 ₪ (עלות ההובלה מצוינת ע"ג התזמנה).

■ מצי"ב הזמנה מספר 423617392 מסומנת באות "15".

31. למחרת התקשר דותן לחנות מחסני חשמל ביגאל אלון על מנת לברר האם יוכל למסור למוביל מטעמם את האובן הישן, בתגובה מסרה הנציגה כי לא יוכל למסור למוביל את הטוסטר וכי אין הם מקבלים מכשירים ישנים.

■ מצי"ב תמלול השיחה עם נציגת סניף יגאל אלון מסומן באות "16".

32. ביום ג' 21.7.15 הגיע המוביל של מחסני חשמל עם המכשירים החדשים. בדרכו החוצה שאל דותן את המוביל באם יוכל לקחת את הטוסטר הישן בתגובה המוביל מסר כי יסכים לקחת עמו את הטוסטר בעלות נוספת בסך 50 ₪.

מאחר ולא היה ברשות המוביל פנקס קבלות, הוא ציין על גבי התזמנה בכתב ידו כי שולם סכום בסך 145 ₪ (הובלה + פינוי). (נספח "15").

- מצ"ב צילום מיום 21.7.15 של משאית ההובלה מטעם "מחסני חשמל" חונה מתחת לביתו של המבקש מסומן באות "17".
- מצ"ב צילום של טוסטר האובן הישן מסומן באות "18".

33. עיננו חרואות, בעניינו של המבקש המשיבה הפרה את הוראות החוק לטיפול סביבתי פעם אחר פעם. פעם אחת כאשר סירבה לקבל ממנו את המכשיר הישן במעמד הרכישה, פעם שניה כאשר ציינה בפניו לאור פנייה טלפונית יוזמה כי ככלל אינם מקבלים מוצרים ישנים ופעם שלישית כאשר המוביל מטעמה גבה תמורה עבור פינוי הטוסטר- גם זאת בניגוד מוחלט להוראות סעיף 30 (א) לחוק ("ולא ידרוש ממנו תשלום או תמורה אחרת").

34. על מנת לבדוק האם מדובר בטעות נקודתית בלבד, פנה המבקש טלפונית לסניפים רבים של המשיבה, הפרוסים בכל רחבי הארץ (בשתי הרשתות: מחסני חשמל ושקם אלקטריק) אלא שהסתבר כי פני הדברים אינם כך – כך לדוגמא:

מחסני חשמל סניף עין המפרץ:

דו"ת: רציתי לקנות אצלכם מיקרוגל ואובן טוסטר שראיתי באתר, ואני אגיע כמובן לחנות לקנות. רציתי רק לדעת אם אתם יכולים לקבל את האובן טוסטר הישן שיש לי, כמובן ללא תשלום. הוא פשוט מקולקל, רק רציתי למסור אותו, אם אפשר אצלכם.
נציגה: לא, אנחנו לא מקבלים מוצרים.
דו"ת: לא מקבלים מוצרים.
נציגה: אם אתה מביא, ...מקולקל.
דו"ת: מה?
נציגה: אתה רוצה לתקן אותו או מה?
דו"ת: לא, לא, רק למסור אותו, ללא תשלום. אני, אין לי מה לעשות איתו.
נציגה: לא, לא, לא, לא, לא מקבלים דברים."

- מצ"ב תמלול שיחה מיום 19.7.15 עם מחסני חשמל סניף עין המפרץ מסומן "19"

מחסני חשמל סניף מת"מ חיפה:

נציגה: מחסני חשמל שלום.
דו"ת: שלום, הנעתי לסניף בחיפה?
נציגה: לא, במת"מ.
דו"ת: אה, בסניף במת"מ. אוקיי, בסדר. רציתי לקנות אצלכם מיקרוגל ואובן טוסטר שראיתי באתר.
נציגה: אז תגיע לסניף.
דו"ת: כן, אין בעיה, אני מגיע. רק רציתי לדעת אם אני יכול להביא איתי את האובן טוסטר הישן שיש לי, הוא פשוט מקולקל, ולמסור לכם אותו, כמובן ללא תשלום.
נציגה: לא, אין לי מה לעשות בו.

- מצ"ב תמלול שיחה מיום 19.7.15 עם מחסני חשמל סניף מת"מ חיפה מסומן "20".

מחסני חשמל סניף אשדוד:

דו"ת: שלום, רציתי לקנות אצלכם מיקרוגל ואובן טוסטר שראיתי באתר ורציתי לדעת אם אתם יכולים לקבל את האובן טוסטר הישן שיש לי שהוא לא עובד.
נציגה: לא, זה אין לנו דבר כזה.
דו"ת: הבנתי. גם אם זה לא בתשלום, פשוט לקחת אותו אתם יכולים?
נציגה: כן, אין לנו מה לעשות איתו, הוא ייזרק לפח, אז-

דותן: אז אתם לא, אז אתם יכולים לקחת או לא?
נציגה: לא, לקבל אנחנו לא מקבלים.

■ מצ"ב תמלול שיחה מיום 19.7.15 עם מחסני חשמל סניף אשרוד מסומן "21".

מחסני חשמל סניף אבן שושן תל אביב:

דותן: שלום, רציתי לשאול, לקנות אצלכם מיקרוגל ואובן טוסטר, ורציתי לדעת אם אתם מקבלים את ה-מקבלים אובן טוסטר ישן שיש לי.
נציגה: לא.
דותן: אוקיי. ואני משוט רוצה לעשות הובלה אליו למיקרו ואובן טוסטר, כמו שאמרתי. השאלה אם אני יכול לתת את זה למוביל שמגיע אליי.

.....

נציגה: לא, אנחנו לא מחזירים ישנים.
דותן: הבנתי. גם בתשלום, אם אני אשלם איזשהו תוספת או משחז?
נציגה: אם אתה תשלם אז הוא, יכול להיות שהוא ייקח.

■ מצ"ב תמלול שיחה מיום 19.7.15 עם מחסני חשמל סניף אבן שושן תל אביב "22".

מחסני חשמל סניף ראשון לציון:

דותן: ... אז רק רציתי לדעת אם אני יכול לבוא עם האובן טוסטר הישן שלי, שהוא מקולקל, רק שתקחו אותו, ואני קונה משוט חדש.
נציגה: לא, אתה יכול לעשות עם הטוסטר אובן מה שבא לך. אנחנו לא מקבלים כאן מתירים פגומים. אין לנו טרייד-אין כביכול.
דותן: לא, אני לא רוצה טרייד-אין, זה לא, רק לתת לכם אותו, בלי תשלום כמובן.
נציגה: אין...
דותן: אתם לא מקבלים?
נציגה: לא.

■ מצ"ב תמלול שיחה מיום 19.7.15 עם מחסני חשמל סניף ראשון לציון "23".

מחסני חשמל סניף קריית שמונה:

דותן: רציתי לקנות אצלכם מיקרוגל ואובן טוסטר שראיתי באתר, ורציתי לדעת-
נציגה: כן.
דותן: אם אתם יכולים לקחת את האובן טוסטר הישן שלי המקולקל שלא עובד.
נציגה: לא, אין לנו מה לעשות איתו.
דותן: הבנתי. אני מתכוון ללא תשלום כמובן.
נציגה: כן, לא, האמת שלי אין, אין ספציפית מה לעשות איתו.

■ מצ"ב תמלול שיחה מיום 19.7.15 עם מחסני חשמל סניף קריית שמונה "24".

מחסני חשמל סניף ירושלים:

נציגה: קניית את זה אצלנו לפני כמה זמן?
דותן: לא, לא קניתי אצלכם, משוט יש לי אובן טוסטר ישן שרציתי, במקום לא ידע-
נציגה: לא, אנחנו לא מקבלים. אין לנו...

■ מצ"ב תמלול שיחה מיום 19.7.15 עם מחסני חשמל סניף ירושלים "25".

מחסני חשמל סניף מודיעין:

דוֹתָן: ורציתי לדעת אם אתם יכולים לקבל את האובן טוסטר הישן שיש לי. כמובן זה
ללא תשלום, הוא לא עובד, רק רציתי לתת לכם אותו. אתם לוקחים?
נציגה: לא.

■ מצ"ב תמלול שיחה מיום 19.7.15 עם מחסני חשמל סניף מודיעין "26".

מחסני חשמל סניף פרדס חנה:

נציגה: מה, טרייד-אין כאילו? לא.
דוֹתָן: לא, לא, לא. לא לזה התכוונתי. התכוונתי פשוט לתת לכם אותו ללא תשלום. אם
אתם מקבלים.
נציגה: אה, סתם כזה, אה, לא, לא, לא. לא מקבלים דברים כאלה, כמה
שידוע לי.

■ מצ"ב תמלול שיחה מיום 19.7.15 עם מחסני חשמל סניף פרדס חנה "27".

מחסני חשמל סניף פתח תקווה:

נציגה: לא, אנחנו, מה נעשה איתו?
דוֹתָן: לא, הוא לא עובד, פשוט במקום לזרוק אותו, אני לא יודע, כי, אתם לוקחים
אותו בחזרה?
נציגה: אה, לא, לא.

....

נציגה: לא, אין לך, אין לנו מה לעשות איתו. אנחנו נזרוק אותו לפח.
כאילו, אין לך מה להביא אותו אלינו.

■ מצ"ב תמלול שיחה מיום 19.7.15 עם מחסני חשמל סניף פתח תקווה "28".

מחסני חשמל סניף קרית עקרון:

נציגה: לא.
דוֹתָן: לא מקבלים?
נציגה: לא.

■ מצ"ב תמלול שיחה מיום 19.7.15 עם מחסני חשמל סניף קרית עקרון "29".

מחסני חשמל סניף רעננה:

נציגה: אין לנו טרייד-אין.
דוֹתָן: לא, לא קשור לטרייד-אין. ללא תשלום.
נציגה: לא, אין לנו מה לעשות עם טוסטר אובן ישן פה. אנחנו לא מקבלים
את הדברים האלה.

■ מצ"ב תמלול שיחה מיום 19.7.15 עם מחסני חשמל סניף רעננה "30".

מחסני חשמל סניף חדרה:

שני: לא.
דוֹתָן: כמובן ללא תשלום, רק הוא פשוט, הוא גם לא עובד, רק לתת לכם אותו. אתם
מקבלים?

שני: לא.

■ מצ"ב תמלול שיחה מיום 19.7.15 עם מחסני חשמל סניף חדרה "נ31".

מחסני חשמל סניף אשקלון:

אדוות: לא, אנחנו לא עושים על זה טרייד-אין.
דותן: לא, אני לא התכוונתי לטרייד-אין, הוא פשוט לא עובד שלי ואין לי מה לעשות איתו. ללא
תשלום תיקחו אותו פשוט.

אדוות: אין לנו מה לעשות פה גם.
דותן: אתם לא לוקחים את זה גם ללא תשלום את אומרת.
אדוות: לא.

■ מצ"ב תמלול שיחה מיום 19.7.15 עם מחסני חשמל סניף אשקלון "נ32".

מחסני חשמל סניף נחום רות [בהדגשה לעניין מסירת מוצר באמצעות הובלה]:

דותן: השאלה שלי אם אני אובל לתת למוביל שלכם את הטוסטר אובן חישן שלי, הוא
פשוט מקולקל".
נציגה: לא. אין לנו מה לעשות בו.

■ מצ"ב תמלול שיחה מיום 19.7.15 עם מחסני חשמל סניף נחום רות-חיפה "נ33".

שקם אלקטריק סניף צפת:

דותן: יש לי טלויזיה ישנה אפשר להביא אותה אליכם?
נציג: לא.. טרייד אין? אין אין דבר כזה..
דותן: לא לא טרייד אין לתת לכם את זה
נציג: לא אין לי מה לעשות איתה (צוחק)

■ מצ"ב תמלול שיחה מיום 23.7.15 עם שקם אלקטריק סניף צפת "נ34".

שקם אלקטריק סניף טבריה:

נציג: לא מה אני יעשה בה מותק?
דותן: הבנתי
נציג: אין לי מה לעשות במקולקלת ביטנה.

■ מצ"ב תמלול שיחה מיום 23.7.15 עם שקם אלקטריק סניף טבריה "נ35".

שקם אלקטריק סניף קרית ביאליק:

נציג: לא הבנתי
דותן: אם אני קונה כמובן טלויזיה השאלה אם אני יכול למסור את הטלויזיה המקולקלת שלי
לכם?
נציג: לא.

■ מצ"ב תמלול שיחה מיום 23.7.15 עם שקם אלקטריק סניף קרית ביאליק "נ36".

שקם אלקטריק סניף קרית אור יהודה:

דו"ת: אני פשוט רוצה להגיע ולרכוש ויש לי מכונית כביסה מקולקלת השאלה אם אני יכול למסור לכם אותה בקניה כשאני קונה או פשוט למסור..

נציג: לא. יפנו לך אותה תמורת 40 שקל המובילים

דו"ת: הבנתי יפנו המובילים

נציג: אנחנו אין לנו מה לעשות איתה (צוחק).

■ מצי"ב תמלול שיחה מיום 23.7.15 עם שקס אלקטריק סניף אור יהודה "נ73".

שקס אלקטריק סניף באר שבע:

נציג: לא אין צורך למה?

דו"ת: אני מה אני יעשה איתה היא מקולקלת. השאלה אם אפשר למסור לכם.

נציג: אנחנו לא צריכים אותה אין לנו מה לעשות איתה (צוחק)

דו"ת: הבנתי

נציג: שים אותה בפח

■ מצי"ב תמלול שיחה מיום 23.7.15 עם שקס אלקטריק סניף באר שבע "נ38".

35. כעולה משיחות אלה, המבקש נתקל פעם אחר פעם בסירוב נחרץ לקבל ממנו מכשיר חשמלי (טוסטר אובן ישן, טלוויזיה ישנה או מכונית כביסה) במצב ובו ירכוש מוצר זהה. פניותיו של המבקש נתקלו בנציגים הרואים בהן כהטרדות ממש, כמשאלות חריגות ומוזרות הכל מקום בו עסקינן בבקשות לגיטימיות העולות כדי לשון החוק כתבו כלשונו. חלק מהנציגים לא הצליחו לנלוס את פרץ הצחוק אשר פקע מגרונם למשמע השאלה...עד כדי כך הם אינם מכירים כלל את הוראות החוק לטיפול פסולת (חוק אשר נחקק לפני שלוש וחצי שנים).

חלק גדול מהנציגים אף יעצו למבקש להשליך את המכשיר תישן לפח... (!!!), חלקם ציינו כי המוביל יפנה את המוצר בתמורה לתשלום נוסף (מה שכמובן מנוגד להוראות החוק הברורות).

36. זאת ועוד. לא זאת בלבד שהמשיבה אינה מקיימת את חובתה לקבל את הפסולת לידה (במועד ההזמנה או במועד האספקה) ולא זאת בלבד שנציגי המשיבה לא מכירים את חובתה של המשיבה לעשות זאת אלא, שבהמשך ישיר להפרות אלו, המשיבה אף אינה עומדת בחובה המוטלת עליה בהתאם לסעיף 30 (ג) לחוק המחייבת את המשווק לחציב בעסקו במקום נולט לעין שילוט בדבר אפשרות החזרת פסולת ציוד וסוללות מחמור הביתו בלא תשלום.

■ מצי"ב צילום מחסני חשמל סניף יגאל אלון תל אביב ומסומן "נ39".

■ מצי"ב צילום מחסני חשמל סניף חדרה מסומן "נ40".

■ מצי"ב צילום מחסני חשמל סניף פרדס חנה מסומן "נ41".

■ מצי"ב צילום מחסני חשמל סניף מבצע קדש בני ברק מסומן "נ42".

■ מצי"ב צילום שקס אלקטריק סניף חדרה מסומן "נ43".

■ מצי"ב צילום שקס אלקטריק סניף קניון רמת גן מסומן "נ44".

■ מצי"ב צילום שקס אלקטריק סניף דיזינגוף סנטר תל אביב מסומן "נ45".

כפי שניתן להיווכח – המשיבה לא מציבה שילוט בדבר האפשרות למסירת מכשירים חשמליים. המבקש צילם כאמור במספר חנויות השייכות לרשתות המשיבה. ניתן להיווכח כי המשיבה כן מציבה שילוט בדבר מדיניות החזרת מוצרים, מידע אודות אחריות למוצרים ודברי פרסומת רבים אך היא אינה מוצאת לנכון לעמוד בחובה הקבועה בסעיף 30(ג) לחוק.

37. חוק לא מסתפק בפרסום כללי בדבר אפשרות ההחזרה של פסולת ציוד וסוללות אלא דורש מתמשווק לפרסם גם את מיקום אזור ההחזרה שיהיה בתחומי עסקו של המשווק או בקרבתו וכן את מגבלות החזרת פסולת וציוד על פי החוק.

מכאן שהמתקן לא כיוון למצב ובו הלקוח יצטרך לשאול שאלות או לבקש רשות אלא באופן פשוט, נגיש ומובן מאליו- להגיע לנקודת החזרה בחנות ולמסור את הפסולת (או כמובן לשליח במקרה והמוצר נמסר באמצעות חובלה).

כאמור- מטרת החוק הינה להנגיש לציבור את האפשרות להשתתף במיחזור ולא להערים קשיים.

38. עוד יצוין, כי החובה המוטלת על המשווק לידע את לקוחותיו כאמור כוללת גם את אתר האינטרנט של המשווק. גם בחובה זו לא עומדת המשיבה.

עיון באתר האינטרנט של רשת שקס אלקטריק אינו מעלה זכר לעדכון הלקוחות בדבר אפשרות מסירת פסולת, כך גם באתר האינטרנט של ביג סנסור רשת אשר מכירת המוצרים באמצעותה נעשית אך ורק באינטרנט! (נספחים 4" ו"63"). ואולם, מדוע שתפרסם המשיבה באתר האינטרנט שלה הודעה בדבר אפשרות מסירת פסולת אם היא אינה מקבלת פסולת בפועל. כמו גם שנציגיה רואים בבקשות לגיטימיות לפינוי כמוזרות ומטרדות...!

אלא שלתוצאה אבסורדית זו הגיעה המשיבה ביחס לרשת מחסני חשמל.

39. כך, בניגוד מוחלט לעובדה האבסולוטית שרשת מחסני חשמל אינה מקבלת מוצרי חשמל ישנים- מפרסמת המשיבה באתר האינטרנט של מחסני חשמל הודעה "חגיגית":

"עכשיו במחסני חשמל פינוי חנם למוצר הישן"

מעבר לעובדה שהמשיבה מציגה את חובתה החוקית כהטבה ללקוח.. (ממש ניתן להתבלבל לרגע ולחשוב שהמשיבה יצאה במבצע חסר תקדים..). חרי שגם בפרסום זה אין בו כדי לצאת ידי חובתה של המשיבה בקיום הוראות הדין.. שכן וכזכור, הנציגים שלה כלל לא מכירים את אפשרות מסירת מוצר ישן...! וכאשר כבר מתבצע פינוי למוצר ישן- הוא בחלט לא ניתן "בחנם" אלא בתוספת כספית בלתי מבוטלת ופסולה.

40. בנוסף לאותו סלוגן גדול, קיים באתר באנר תחת הכותרת "**טיפול ומחזור ציוד אלקטרוני**".

להלן ציטוט מלוא העמוד הרלבנטי על מנת שנתרשם מניסיונה "המתוחכם" של המשיבה להיראות כמי שעומדת בדרישות החוק:

"טיפול ומחזור ציוד אלקטרוני"

בהתאם להוראות החוק לטיפול בציוד אלקטרוני, חשמלי ובסוללות התשע"ב 2012 (סעיף 30 ד)

הינן זכאיות למסור, ללא תמורה או עלות פינוי, במעמד מסירת המוצר שרכשת, פסולת חשמלית ואלקטרונית דומה למוצר אותו רכשת.

יש לתאם מראש את פינוי המוצר הישן.

הפסולת תימסר למוביל שיספק לך את המוצר שרכשת ותועבר על ידינו למיחזור מוכר או שימוש חוזר.

פינוי במנוף, פירוק דלתות או שירותים חריגים נוספים יתכן ויהיו כרוכים בתשלום. לא תתאפשר מסירת פסולת מוזיקה

בכפוף לתקנון השירות באתר: www.mal.org.il

41. פרסום זה רק ממחיש עד כמה המשיבה לא מיישמת את הוראות החוק ועד כמה פרסום זה נועד למראית עין בלבד.

- כך, תוכן העמוד הוא כביכול עדכון הלקוח בדבר הזכות למסור פסולת ציוד בהתאם לסעיף 30 (א) לחוק. אלא שהמשיבה מציינת כי זכות זו הינה בהתאם לסעיף 30 (ד) לחוק- סעיף אשר עניינו במשווק המוכר במכירת מקוונת בלבד (כדוגמת ביג סנסור). ואולם, עיון מעמיק באתר האינטרנט של מחסני חשמל מלמד כי לא קיימת אפשרות לרכוש דרך

האחר (ונדגיש כי הקונספט של מחסני חשמל הינו "שלם וקח") - כפי שהמשיבה מציגת זו בכל פרסומי מחסני חשמל האפשריים), ללמדנו כי הלכה למעשה עסקינן בפרסום ריק מכל תוכן.

- לפי הפרסום ניתן למסור את פסולת הציון **למוביל בלבד** - מכאן שעל מנת "להנות" ממימוש זכותם החוקית של לקוחות מחסני חשמל עליהם להזמין הובלה למוצר אשר רכשו **ולשלם עליה**.

42. הנח כי כן, מן האמור לעיל עולה כי לא נותר כל ספק ספיקא כי המשיבה מפרה את חובותיה הברורות של חוק לטיפול סביבתי, באופן אשר בראש ובראשונה מזיק ופוגע באיכות הסביבה וברווחתם של כלל תושבי המדינה. יתירה מכך בחפרתה את החוק, המשיבה פגעה, בין במעשה ובין במחדל, גם בזכותם החוקית של חברי הקבוצה המיוצגת למסור פסולת ציוד ללא כל עלות בעת רכישת ציוד חשמלי ממנה.

הפן המשפטי

43. המבקש יטען, כי מן האמור לעיל עולה קיימות בידי עילות תביעה כדלקמן:

הפרת חובה חקוקה לפי סעיף 63 למקודת הנזיקין (נוסח חדש):

44. כאמור לעיל, החוק לטיפול סביבתי מטיל על המשיבה את החובה לפרסם ולידע את לקוחותיה בדבר חובותיה של החוק, כמו גם שמטיל עליה את החובה לקבל לידיה את הפסולת האלקטרונית וכל זאת על מנת למנוע את זיהום הסביבה ועל מנת שיתאפשר למחזרה תוך מתן האפשרות ללקוחותיה לקחת חלק בדבר ללא כל עלות מצידם.

45. להלן נראה כי יסודותיה של העוולה מתקיימים בדן:

א. **אי קיום חובה על פי חיקוק**: אין חולק כי המשיבה מפירה את חובותיהם של סעיף 30 להוראות חוק טיפול סביבתי, שאינו חלק מפקודת הנזיקין.

ב. **החובה החקוקה נועדה לטובת/הגנת הנפגע**: כמפורט בהרחבה לעיל, חורתו ולידתו של חוק לטיפול סביבתי נועדה להגן על הציבור הרחב מפני הזיהום הכרוך באי פינוייה המוסדר של הפסולת האלקטרונית, כמו גם לייצר לו את התועלת הנובעת ממחזורת.

כמו כן, החיקוק גם נועד לטובתם של לקוחותיה של המשיבה ומאפשר להם להיפטר מהפסולת האלקטרונית שבידם מבלי שחדבר יחא כרוך בכל עלות מצידם.

ג. **הנזק הוא מהסוג אליו התכוון החיקוק**: כמפורט בהרחבה לעיל, מניעת זיהום הסביבה על ידי הפסולת האלקטרונית ואבדן התועלת לציבור הרחב הנובע ממחזורת של הפסולת, הינם בדיוק הנזקים אליהם התכוון החיקוק.

כמו כן, החוק נועד ליתן ללקוחותיה של המשיבה את האפשרות לקחת חלק בשמירה על הסביבה ללא כל תשלום מצידם, הווי אומר כי השתת עלויות עליהם בגין כך הינה נזק נוסף אותו נועד החיקוק למנוע.

ד. **הנזק נובע מהפרת החובה החקוקה**: בשל העובדה כי לקוחותיה של המשיבה נאלצים להיפטר מהפסולת האלקטרונית שברשותם בדרכים לא דרכים באופן שגורם לזיהום הסביבה כמו גם שמסכל את האפשרות למחזורת כדבעי לרווחת הציבור, ברי כי נגרמים נזקים לסביבה ולציבור – אלו הם הנזקים שחוק נועד למנוע.

כמו כן, היות ועל אף חובתה של המשיבה לקבל לידיה מלקוחותיה את הפסולת האלקטרונית ללא כל תשלום, בפועל היא גובה מלקוחותיה סכומי כסף בגין הפינוי האמור או למצער מאלצת אותם לשלם לצדדים שלישיים או לשאת בעלות הפינוי בעצמם תוך אבדן זמן וטרחה, הרי שממילא נגרם ללקוחותיה נזק כספי.

רשלנות על פי סעיף 35 לפקודת הנזיקין (נוסח חדש):

46. המבקש יטען, כי בהימנעותה של המשיבה מלקבל לידיה את הפסולת האלקטרונית ואו בהימנעותה של המשיבה מלפרסם בפני לקוחותיה את חובתה כאמור, קל וחומר מקום בו המשיבה אף מגדילה ומציגה מצגי שווא בפני לקוחותיה, היא עשתה ועושה מעשה: **"שאדם סביר ונכון לא היה עושה באותן נסיבות, או לא עשה מעשה שאדם סביר ונכון היה עושה באותן נסיבות, או שבמשלח יד פלוני לא השתמש במיומנות, או לא נקט מידת זהירות, שאדם סביר ונכון וכשיר לפעול באותו משלח יד היה משתמש או נוקט באותן נסיבות"**.

47. המבקש יטען, כי למשיבה, בהיותה משווקת של מוצרי חשמל וממילא מזחמת סביבתית בהגדרתה (על כך בהמשך), קיימת חובת זהירות כללית וקונקרטית כלפי הציבור הרחב, כמו גם שבוודאי קיימת לה חובות זהירות כאמור כלפי לקוחותיה – הן חובות שאותן מפירה המשיבה ברגל גסה.

48. המבקש יטען, כי מקום בו נגרמים לציבור הרחב נזקים כתוצאה ממעשי ומחדלי המשיבה כאמור, הרי שיש להורות למשיבה לשפותם.

עילה לפי חוק הגנת הצרכן:

49. סעיף 2 לחוק הגנת הצרכן שעניינו "איסור הטעיה" קובע כדלקמן:

"2. (א) לא יעשה עוסק דבר – במעשה או במחדל, בכתב או בעל פה או בכל דרך אחרת לרבות לאחר מועד ההתקשרות בעסקה – העלול להטעות צרכן בכל ענין מהותי בעסקה (להלן – הטעיה); בלי לגרום מכלליות האמור יראו ענינים אלה כמהותיים בעסקה:

... (13) המחיר היגיל או המקובל או המחיר שנודש בעבר, לדבות תנאי האשראי ושיעור הריבית";

50. המשיבה, היא העוסק, מטעה את ציבור הלקוחות הן במעשה בכך שנציגי השירות שלה טוענים במפורש כלפי לקוחותיה כי אין על המשיבה חובה לקבל לידיה את הפסולת, והן במחדל בכך שנמנעת מליידע את לקוחותיה בדבר חובתה כאמור.

51. למותר לציין, כי לקוחותיה של המשיבה מסתמכים על מצגים חד משמעיים אלה של המשיבה ובתוך כך "מסכימים" לשלם לה ואו למי מטעמה ואו לצדדים שלישיים את עלות דמי הפינוי אשר עולים כדי עשרות שקלים, וכפועל יוצא מכך נגרם להם נזק בדמות סכום דמי ההובלה אותו נאלצו לשלם.

52. המבקש יטען, כי לעניין הפינוי (להבדיל מלעניין רכישת המוצר החדש) קיים הבדל גדול ובבחינת שמיים וארץ בין מצב דברים בו החוק מחייב את המשיבה לבצע את הפינוי ללא כל תשלום, לבין מצב הדברים בפועל לפיו המשיבה גובה מלקוחותיה סכומי כסף בגין כך, באופן המביא לכלל מסקנה כי עסקינן בפרט מהותי ביותר.

עשיית עושר ולא במשפט:

53. המבקש יטען, כי הימנעותה של המשיבה מלקבל לידיה את הפסולת האלקטרונית בניגוד לחובתה על דין, מצמיחה למשיבה חסכון ניכר בעלויות וממילא יש לראותה כמי שמתעשרת שלא כדין על חשבון הציבור הרחב בכלל ולקוחותיה בפרט.

54. המבקש יסיף ויטען, כי הדברים מקבלים משנה תוקף בהקשרם של דמי הפינוי אותם המשיבה גובה מלקוחותיה, שכן בהקשרם של אלה לא יכולה להיות מחלוקת כי הם נגבים על ידי המשיבה שלא כדין ומעשירים את קופתה..

עילות תביעה לפי חוק החוזים והפרת חובת תום הלב:

55. המבקש יטען כי בהימנעותה של המשיבה מלקבל לידיה את הפסולת ובחימנעותה מליידע את לקוחותיה בדבר חובתה כאמור, המשיבה מפירה את הוראותיהם של סעיפים 12 ו- 39 לחוק החוזים (חלק כללי) התשל"ג 1973 המחייבות את המשיבה לנהוג בתום לב כלפי לקוחותיה חן לפני בריתת ההסכם ובמהלך המשא ומתן, והן לאחריו.

"הפרת החובה לנהוג בדרך מקובלת ובתום-לב יכולה ללוש צורות של מחל או של אי-גילוי עובדות, כאשר על-פי הנסיבות היה מקום לעשות לכך שהאדם, המנהל משא ומתן, יגלה אותן לצד השני. הגילוי המתחייב מסעיף 12 אינו דווקא גילוי כתוצאה משאלותיו של הצד השני. אלא יש נסיבות, בהן מתחייבת מסירת פרטים יזומה של מידע, שהוא חיוני למי שנמצא במשא ומתן לקראת כריתת חוזה. כך נאמר בע"א 494/74 [9], בעמ' 144, מפי חברי הנכבד, השופט בייסקי:"

ד"נ 7/81 מנידר, חברה להשקעות פתוח ובנין בע"מ נ' דוד קסטרו, נבו.

"לבסוף, סעיף 39 לחוק החוזים עשוי להטיל על בעלי החוזה חובות נוספות, שזכרן אינו בא בחוזה עצמו, אך המתבקשות מהצורך להביא להגשמת החוזה בדרך מקובלת ובתום-לב (ראה: ע"א 627/78, 636/85). חובות אלה יכול שיהיו חובות נלוות, כגון חובת השמירה, ויכול שיהיו אף חובות עצמאיות, כגון חובת גילוי ומסירת ידיעות וחשבונות או חובת הדרכה כאשר לשימוש בנכס (ראה: ז' צלטנר, דיני חוזים של מדינת ישראל (אבוקה, תשל"ד) 222). יש המנסים לראות בחובות אלה תנאות מכללא בחוזה (ראה: ע"א 338/73 [7]), אך דומה כי לאור גישתו של חוק החוזים, הקובע כי חובות אלה מקורן בדין, שוב אין לנו עורך בקונסטרוקציה זו בעניין שלפנינו".

בג"צ 59/80, שירותי תחבורה ציבוריים באר-שבע בע"מ נ' בית חדין הארצי לעבודה בירושלים, נבו.

56. המבקש יטען, כי כתוצאה מהפרת המשיבה את חובת תום הלב כאמור, נגרם ללקוחותיה נזק, הן בכובעם כחלק מהציבור הרחב (במקרים בו הפסולת מושלכת באופן בלתי מוסדר וגורמת לזיהום הסביבה ואבדן התועלת שבמחזור הפסולת) והן בכובעם כלקוחותיה הספציפיים של המשיבה אשר נאלצים לשאת בעלות הפינוי בעצמם.

התובענה ראויה להידון כתובענה ייצוגית

התובענה נסמכת על פרט 1 ו- 6 שבתוספת:

57. סעיף 3 (א) לחוק תובענות ייצוגיות קובע כי ניתן להגיש תובענה ייצוגית לפי פרט המופיע בתוספת השנייה לחוק. היות ואין מחלוקת כי המבקש הינו "לקוח" והמשיבה הינה "עוסק" כאמור בפרט 1 לתוספת השנייה, ממילא ברור כי תנאי זה התקיים.

58. ולעניין פרט 6. סעיף זה קובע כי:

תביעה בקשר למפגע סביבתי נגד גורם המפגע; לענין זה, "גורם המפגע", "מפגע סביבתי" – כמשמעותם בחוק למניעת מפגעים סביבתיים.

59. ראשית יטען המבקש כי "מפגע סביבתי" כהגדרתו בחוק מפגעים סביבתיים (תביעות אזרחיות), תשנ"ב-1992 הינו:

"מפגע סביבתי" – זיהום אוויר, רעש, ריח, זיהום מים, זיהום מי-ים, זיהום על ידי פסולת, זיהום על ידי חומרים מסוכנים, זיהום על ידי קרינה, פגיעה בסביבה החופית, מפגע אסבסט, והכל כשהם בניגוד לחיקוק, לצו, לתבנית, לרשיון עסק או לכל היתר או רשיון אחר, או שיש בהם פגיעה בבריאותו של אדם או גרימת סבל ממשי לאדם; לענין זה "תכנית" – כהגדרתה בחוק התכנון והבניה, תשכ"ה-1965;

60. המבקש יטען, כי מקום בו אין חולק כי אי אסופה של הפסולת האלקטרונית גורמת לזיהום הסביבה (ובכלל זה לאוויר, למים ומי הים) כמו גם שבוודאי הינה בבחינת "זיהום על ידי פסולת" ואף "זיהום על ידי חומרים מסוכנים" כלשון חסעיף דלעיל, ומקום בו אין חולק כי אסופה של הפסולת הינה בניגוד לחיקוק ממורש וחד משמעי, עולה ממסקנה כי במפגע סביבתי עסקינן.

61. סעיף 2 לחוק מפגעים סביבתיים מגדיר כי "הגורם המפגע" הינו:

- (א) **לבקשת מי שנפגע או עלול להיפגע ממפגע סביבתי או לבקשת גוף או עמותה כאמור בסעיף 6, רשאי בית משפט לתת צו המורה למי שגורם או עומד לגרום מפגע סביבתי (להלן – גורם המפגע), לעשות אחד או יותר מאלה:**
- (1) **להימנע מהמעשה הגורם או העומד לגרום למפגע הסביבתי, או להמשיך לעשותו;**
 - (2) **לתקן את המעוות או להחזיר את המצב לקדמותו עובר להיווצרות המפגע הסביבתי (להלן – תיקון המעוות);**
 - (3) **לעשות ככל הדרוש כדי למנוע הישנותו של המפגע הסביבתי.**
- (ב) **"מעשה" – לרבות מחדל.**

62. המבקש יטען, כי מן האמור לעיל עולה כי יש לראות את המשיבה "כגורם המפגע" שכן במחדלה (כאמור בסעיף 2 (ב) לעיל) מלקבל לידיה את הפסולת האלקטרונית כפי חובתה על פי הדין היא גרמה ואף עומדת לגרום למפגע סביבתי.

63. מבלי לגרוע מן האמור לעיל בדבר חיותה של חמשיבה גורם מפגע במחדל יאמר, כי בשל העובדה כי המשיבה היא זו ששיווקה את המוצרים לקהל הרחב, היא זו שיצרה לעצמה רווח שתוצאותיו הינה הפסולת האלקטרונית והיא זו שאוחרת בידע בתחום (להבדיל מלקוחותיה), **יש לראותה כמי שיצרה את הזיהום בעצמה** (ולא לקוחותיה) וכפועל יוצא מכך ועל פי דוקטרינת "המזהם המשלם" יש לראותה כמי שאחראית לשאת בנזק שגרם בגינו:

"על מי הגישה הכלכלית למשפט, ברי כי איתנית ומשתמשי הקצה אינם באותו מעמד. זאת **בנגזרת ממבחן הרווח**. כפי שעולה מהפסיקה בחוץ לארץ, ובמיוחד מהפסיקה האמריקאית, נמצא צידוק לחיוב החברה המייצרת אסבסט לשאת בעלויות סילוק הפסולת כשל היותה יצרנית. היא, יותר מכל גורם אחר, **הרוויחה מהמעולות שהביאו ליצירת המפגע המזהם**. שיקול זה איננו רלבנטי רק מנקודת מבט כלכלית, אשר עשויה להצדיק את העברת הנטל הכספי להסרת המפגע אל כתפי היצרן, אלא גם מטעמי צדק והגינות. בראייה זו, לא מדובר באפליה נגד העותרת אלא דווקא בחשגת תכלית החוק – "המזהם משלם". לנקודה זו נחזור כאשר נבחן את שאלת התכלית הראויה שהינה, כידוע, אחר מהמבחנים של סעיף 8 לחוק יסוד: כבוד האדם וחירותו."

בג"ץ 6971/11 איתנית מוצרי בניה בע"מ נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו, 02.04.2013)

64. המבקש יטען, כי משנמצא כי הימנועיה של המשיבה מלקבל לידיה את הפסלות הינה בבחינת מפגע סביבתי ומשנמצא כי המשיבה הינה בבחינת גורם מפגע כהגדרתם בחוק למפגעים סביבתיים, יש לראות את התובענה ככזו המוגשת על יסוד פרט 6 כאמור:

"כמו בענין פרט 1 לתוספת, גם בעניינם של מפגעים סביבתיים, מאפשר החוק לתבוע כתובענה ייצוגית בכל עילה, ובלבד שזו תהיה קשורה למפגע סביבתי, ותופנה נגד גורם המפגע, כמשמעותם בחוק למניעת מפגעים סביבתיים: "...מאפשר החוק החדש לתבוע כתובענה ייצוגית בכל עילה ובלבד שתהיה קשורה למפגע סביבתי ותופנה נגד גורם המפגע, כמשמעותם בחוק למניעת מפגעים סביבתיים. עילת התביעה אינה מוגבלת, והיא כוללת אף את עולות הרשלנות והפרת חובה חקוקה מכוח פקודת הנזיקין (נוסח חדש). יש לשים לב לכך שהגדרתו של מפגע סביבתי בחוק למניעת מפגעים סביבתיים הנה רחבה וכוללת בין היתר תביעות בגין זיהום אוויר, מים, רעש, קרינה ופגיעה בסביבה החופית" (אלון קלמנט, קווים מנחים לפרשנות חוק התובענות הייצוגיות, התשס"ו-2006, הפרקליט מ"ט תשס"ז).

תצ (י-ם) 25015-10-10 גבי דאוס נ' סייפס בע"מ (פורסם בנבו, 11.05.2011)

למבקש עילת תביעה אישית:

65. סעיף 4 (א) לחוק תובענות ייצוגיות קובע כי מי שיש לו עילת תביעה אישית וכאי להגיש תובענה ייצוגית. המבקש יטען, כי מן המפורט לעיל עולה כי יש בידו מספר עילות תביעה כנגד המשיבה המתוארות בהרחבה לעיל, הן בכובעו כחלק מהציבור הרחב ובזוודאי בכובעו כלקוח של המשיבה.

66. ודוק, אין חולק כי המשיבה מפרה את הוראות החוק בדגל גסה, מטעה את לקוחותיה ואף מגדילה וגובה מהם סכומי כסף שהיא אינה זכאית לקבלם.

התביעה מעוררת שאלות מהותיות משותפות של משפט ועובדה:

67. סעיף 4 (א) וסעיף 8 (א) לחוק תובענות ייצוגיות קובעים, כי על מנת שבקשה לאישור תובענה ייצוגית תתקבל, יש להראות כי בין המבקש לבין הקבוצה המיוצגת קיימות שאלות מהותיות משותפות של עובדה ומשפט.

68. המבקש יטען, כי במקרה דנן אין כל ספק כי גם תנאי זה מתקיים היות ועסקין בדרך התנהלות קבועה של המשיבה בכל סניפיה אשר יש לה השלכות דומות על הציבור בכללותו ועל כלל לקוחותיה.

69. כך, בין היתר, בית המשפט הנכבד יתבקש בדנן להכריע בשאלה האם המשיבה מפירה את הוראות החוק לטיפול בפסולת אלקטרונית, הא יש בהתנהלותה כדי להוות הפרת חובה חקוקה ואו שמעשיה עולים כדי כל עוולה אחרת עליה נסמכת הבקשה דנן.

קיימת אפשרות סבירה כי התובענה תוכרע לטובת חברי הקבוצה:

70. סעיף 8 א (1) לחוק תובענות ייצוגיות קובע כי בקשה לאישור תובענה כייצוגית תתקבל באם ימצא בית המשפט הנכבד כי קיימת אפשרות סבירה כי התובענה תתקבל.

71. המבקש יטען, כי כמפורט לעיל, אין ולא יכולה להיות מחלוקת כי המשיבה מפירה את הוראות החוק, באופן המביא לכלל מסקנה כי לכל הפחות קיימת אפשרות סבירה כי התובענה תתקבל, ולפיכך מן הדין לקבוע כי גם תנאי זה מתקיים.

תובענה ייצוגית הינה הדרך היעילה וההוגנת להכרעה במחלוקת:

72. סעיף 8 א (2) לחוק תובענות ייצוגיות קובע כי יש להראות לבית המשפט הנכבד כי תובענה ייצוגית הינה הדרך היעילה וההוגנת להכרעה במחלוקת.

73. המבקש יטען, כי בעניינו עסקינן בקבוצה גדולה מאוד (למעשה כלל הציבור במדינת ישראל ולמצער כלל לקוחותיה של המשיבה), שזכותם אינה ידועה למבקש וממילא לא ניתן לאגדם לשם הגשת תובענה רגילה.

74. יתר על כן, במקרה דנן עסקינן בנוק בסך של עשרות שקלים בלבד שנגרם לכל חבר קבוצה אשר אין כל כדאיות כלכלית להגיש כגינו תובענה רגילה (ובחקשרו של הציבור בכללותו אף פחות מכך), כך שגם מטעם זה ראוי לברר התובענה כייצוגית.

75. כמבואר לעיל, התובענה אינה מצריכה לערוך בירור ספציפי לגבי כל אחד מחברי הקבוצה בנפרד, שכן מסכת העובדות וההגנה לגבי כולם, חיות וכלל הציבור נפגע מהפרתה של המשיבה את הוראות החוק, כמו גם רובם ככולם של לקוחותיה.

76. בנוסף על כל אלה ובשים לב למטרתו של חוק תובענות ייצוגיות כפי שמוצאת מקומה, בין היתר, בסעיף 1 לחוק, במקרה דנן מטרת התובענה הינה לאכוף על המשיבה את חובתה להפסיק את זיהום הסביבה ולהפסיק את מנהגה הפסול לגבות מלקוחותיה סכומי כסף שהיא מנועה על פי דין לקבלם.

קיימת אפשרות סבירה כי עניינם של כלל חברי הקבוצה ייוצג וינוהל בדרך הולמת ובתום לב:

77. המבקש וב"כ נכונים להשקיע מזמנם וממרחם על מנת לנהל את ההליך בדרך הולמת ולטובת חברי הקבוצה.

78. קיימת חפיפה מוחלטת בין האינטרס של המבקש לבין האינטרס של כלל חברי הקבוצה באופן שהצלחת המבקש בתובענה משמעותה הצלחת חברי הקבוצה.

79. אין כל ספק כי התובענה, המבוססת על מספר עילות, חוגשה בתום לב על ידי המבקש.

הסעדים והערכת שווי התובענה:

צווי עשה:

80. מאחר ומטרת החוק לטיפול סביבתי הינה קודם כל שמירה על איכות הסביבה ובכלל זה על כריאות הציבור ואיכות החיים בתחומי מדינת ישראל, חרי שאי עמידה בהוראות חוק זה פוגעות בראש ובראשונה בסביבה לה שותפים כלל תושבי מדינת ישראל וכל זאת אף בראי העובדה כי סניפית הרבים של המשיבה וממילא לקוחותיה פרוסים בכל רחבי הארץ.

81. כפי העולה מבקשה זו, המשיבה לא עמדה בהוראות החוק ממועד כניסתו לתוקף קרי מיום 1.3.14 ועד למועד הגשת בקשת האישור.

על מנת לנסות לתקן ככל שניתן את חלקים שנגרמו עקב אי קיום הוראות החוק חמבקש סבור כי על בית המשפט הנכבד להוציא תחת ידו צווי עשה ולהורות למשיבה לפעול כדלקמן:

א. לאפשר לכל מי שרכש מאת המשיבה ציוד חשמלי ו/או אלקטרוני המתאים לשימוש ביתי, ממועד כניסתו לתוקף של חוק לטיפול סביבתי ו/או מי שרכש מאת המשיבה ציוד כאמור עד למועד אישור תובענה זו כייצוגית (חברי תת קבוצה 1) – למסור בין בעצמו ובין באמצעות אחר – פסולת ציוד חשמלי ואלקטרוני שמקורה בציוד חשמלי ואלקטרוני דומה בכמות או במשקל הדומים ולמוצר אשר רכש. לצורך יישום האמור לעיל- המשיבה תבצע בעצמה ועל חשבונה איסוף של הפסלת מבית הלקוח או מי מטעמו ותישא בכל העלויות הכרוכות בכך.

ב. למלא אחר הוראות סעיף 30 לחוק לטיפול סביבתי במלואן ובכלל זה לאפשר לכלל לקוחותיה למסור פסולת ציוד חשמלי ואלקטרוני בהתאם להוראות סעיף 30 (א) לחוק.

ג. לפרסם במקום בולט וניראה לעין בכתב ברור וקריא בכל חנויות רשתות השיווק אותן מפעילה המשיבה, לרבות באתרי האינטרנט שלהן את האפשרות לחשבת פסולת ציוד חשמלי ואלקטרוני על פי חוק, את מקום האיסוף וכן את המגבלות הקבועות בחוק.

ד. ליידע את עובדיה בדבר זכותם של הלקוחות למסור פסולת ציוד חשמלי ואלקטרוני בהתאם להוראות סעיף 30 (א) לחוק ולהורות לעובדיה להבהיר בפני לקוחותיה את זכותם כאמור.

פיצוי הקבוצה:

א. בית המשפט הנכבד מתבקש להורות למשיבה לפצות את הציבור בכללותו על דרך של השקעת כספים בשיפור פני הסביבה ו/או בכל דרך אחרת שאותה ימצא בית המשפט הנכבד לנכון, כאמור בסעיף 20 (ג) לחוק תובענות ייצוגיות בראי העובדות הבאות:

- על פי הערכות ומחקרים מקיפים שנעשו על ידי גורמים מוסמכים ממשרד להגנת הסביבה (להלן-דברי הגבי' הגבי' אור גולדפרב –ראש האגף כלכלה במשרד להגנת הסביבה, במסגרת פרוטוקול ישיבת ועדת הכלכלה של הכנסת נספח 13 עמ' 5-6) –התועלת הכספית של החוק לטיפול סביבתי הינה כ 30 מיליון ₪ בשנה, הווי אומר כי אי קיום החוק יוצר נזק בסכום זה.

- כאמור לעיל, המשיבה על פי פרסומיה, חולשת על כ - 18% ממכירותיהם של מוצרי החשמל בישראל, באופן בו אי קיום הוראות החוק על ידה, משפיע באופן משמעותי על השגת יעדי של החוק.

- אף אם יתן הצו המבוקש בסעיף 82 א' לעיל, הרי שחלק מחברי תת קבוצה 1 לא יוכל כלל לממש את האפשרות למסור פסולת מאחר וזו כבר הושלכה על ידו.

- לאור ובשקול כל אלה, מעריך המבקש את הנזק לחברי הקבוצה בסך של 8,000,000 ₪. כאמור, מדובר בהערכה כללית בלבד והמבקש שומר על זכותו לתקן סכום זה לכשיתקבלו בידיו כלל הנתונים הרלוונטיים, לרבות נתונים חיצוניים ביד המשיבה.

פיצוי תת קבוצה 2:

82. לפי הנתונים העולים מדו"ח שנת 2014 מטעם המשיבה, למשיבה היו הכנסות ממוצרי צריכה חשמליים בשנת 2014 בסך של כ-מיליארד שקלים.

■ מצ"ב העתק עמוד רלבנטי מתוך הדו"ח לשנת 2014 מטעם המשיבה מסומן באות "46".

המבקש מעריך כי עלות ממוצעת של מכשיר חשמלי ברשתות המשיבה הינו כ 1,000 ₪.

מכאן שבחזרה גסה מאת המשיבה רכשו בשנת 2014 כ 1,000,000 מוצרים.

מאחר והחוק נכס לתוקפו ב 1.3.14, יעריך המבקש כי במועד הגשת בקשת אישור זו (בחלוף שנה וחמישה חוד' ממועד כניסת החוק לתוקף) – רכשו מאת המשיבה כ 1.4 מיליון לקוחות מכשירים חשמליים שונים.

83. על פי נתונים מחקריים שמפרסמת ד"ר ורד בלאס ביחד עם מר גלעד אוסטרובסקי מהמחלקה המדעית בעמותת אדם טבע ודין, 17.5 % מהציבור מחזירים פסולת אלקטרונית בעת רכישת מכשיר חדש. [מתוך המאמר "הטיפול בפסולת אלקטרונית בישראל" פורסם במגזין "עיונים בניהול טבע וסביבה"].

לאור אומדנים אלו ניתן להעריך כי לפחות 17.5 % מתוך 1.4 לקוחות המשיבה שרכשו מכשירים ממועד כניסת החוק לתוקף, קרי 245,000 לקוחות חפצו לממש את זכותם להשיב ללקוחותיה את הפסולת האלקטרונית הקיימת ברשותם.

מאחר והמשיבה גובה ₪ 40-50 עבור פינוי פסולת ציוד חשמלי ואלקטרוני מבית הלקוח- ניתן להעריך כי הסכום אותו גבתה המשיבה מלקוחותיה ו/או הסכום אותו נדרשו לקוחותיה לשלם לצדדים שלישיים בעבור הפינוי, הינו:

11,025,000 ₪ (245,000 כפול 45 ₪)

84. מאחר ובסעיף 30 (א) לחוק נאסר על המשיבה בתכלית האיסור לגבות תמורה כלשהי מאת הלקוח בעד קבלת הפסלת (בעת הרכישה/בעת האספקה) ועליה ליתן שירות זה בחינם, הרי שכספים אותם גבתה המשיבה כאמור-נעשו בניגוד להוראות הדין באופן המזכה את חברי תת קבוצה 3 בהשבה מלאה ו/או בשימוי בגין התשלומים אותם שילמו לצדדים שלישיים בגין כך.

85. סוף דבר :

לאור כל האמור לעיל, מתבקש בית משפט נכבד זה לאשר את התובענה בדן כתובענה ייצוגית, לזמן את המשיבה לדין ולחייבה כמבוקש ברישת הבקשה וכן לחייבה בהוצאות המבקשים, בשכ"ט עו"ד ומע"מ עליו כחוק.

אסף קרן, עו"ד
ב"כ המבקש (התובע)